

Landbruget i Landskabet er støttet af Landdistriktsmidler og Region Nordjylland.

Notat til DK-Nyt om den problemstilling at lovgivningen forhindrer kommunerne i at gennemføre de optimale løsninger for både natur, landbrug og miljø.

Kommunal kritik af stive plan- og miljøregler for det åbne land

Naturbeskyttelsesloven, randzonenloven og anden miljølovgivning er meget stiv og ofte til hinder for at kommuner kan vedtage planer og miljøregulering hvor det lokale landbrugs, naturens og andre interesser går op i en højere enhed. Kommunerne er nødt til at følge lovenes landsdækkende og ufravigelige bestemmelser, selv når der lokalt er enighed om at en anden løsning end foreskrevet i lovgivningen vil være den bedste for såvel naturen som det lokale erhvervsliv og borgerne i øvrigt.

I samarbejdsprojektet Landbruget i Landskabet er der i Hjørring og Norddjurs Kommuner arbejdet med konkrete eksempler på denne problemstilling.

I Hjørring Kommune vil Teknik og Miljøudvalgsformand Ole Ørnboel (S) og miljømedarbejder Knud Suhr gerne udtale sig om at det ville være ønskeligt hvis kommunen kunne få lov at være mere fleksibel i planer og regulering i det åbne land. Kommunen ønsker ret til at foretage en helhedsvurdering, og ud fra dialog med landbrugserhvervet, borgere, naturfredningsforening og andre interessenter finde frem til den samlede bedste løsning.

Et konkret eksempel er landbrugsbedriften Asdal Hovedgård der har stalde og andre bygninger liggende meget tæt på et fredet voldanlæg fra Middelalderen, en å og et overdrev som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven. Gårdens ejer Jens Peter Lunden vil meget gerne flytte produktionsbygningerne nogle hundrede meter væk fra disse landskabelige værdier og hen til et sted hvor han allerede har en enkelt stald og en gylletank, og hvor landskabet ikke har de samme naturmæssige og landskabelige kvaliteter. Men ved en flytning af hele produktionen vil bygningerne overskride den gældende grænse for afstand til bymæssig bebyggelse, og denne løsning kan derfor ikke lade sig gøre, uanset om det vil være den bedste løsning når man ser på helheden.

Gevinst ved fleksible randzoner

På Asdal Hovedgård har det også vist sig at det samlede areal til randzoner langs vandløb kan blive meget mindre, samtidig med effekten af randzonerne forbliver den samme som i dag, hvis lovgivningen ville tillade at bredden af randzonerne tilpasses de lokale forhold. Altså således at de er smalle hvor der kun er ringe risiko for tab af næringsstoffer fra de omgivende marker til vandløbet, og brede hvor risikoen er stor.

Ifølge forskere fra Aarhus Universitet som har deltaget i Landbruget i Landskabet, har målinger ved Asdal vist at med intelligent brug af variabel bredde kan man nøjes med 1 hektar randzone og få samme effekt på tab af fosfor som man skal bruge 5 hektar til hvis randzonerne skal være 10 meter brede overalt (Loven om randzoner krævede oprindeligt 10 meters bredde af alle randzoner, i dag er kravet sat ned til 9 meter).

Det er nærmere beskrevet i en artikel som forskerne har offentliggjort på Altinget:

http://www.altinget.dk/forskningsformidling/artikel/lokal-regulering-af-natur-og-miljoe-giver-stoerst-effekt-for-pengene?ref=newsletter&refid=17379&SNSubscribed=true&utm_source=Nyhedsbrev&utm_medium=email&utm_campaign=forskning

Natur kan flyttes – men må ikke

I samme artikel kommer forskerne også ind på spørgsmålet om hvorvidt der kan være fordele ved at gøre det lovligt at nedlægge beskyttede naturområder (såkaldte paragraf-3 områder) mod at oprette eller udvide andre beskyttede områder. En tanke som forskerne ikke er afvisende overfor. Det kræver dog en meget detaljeret kortlægning af de lokale forhold, og det bør ikke blive rutine at flytte rundt på naturen, mener de. Men de siger også:

”Fra landbrugets side kan der være et ønske om så at sige at flytte naturen fra et sted til et andet for at kunne få en mere hensigtsmæssig planlægning for bedriften.

Ud fra et natursynspunkt kan det i nogle tilfælde også være en god idé da nuværende paragraf 3 områder ikke altid er i god stand. For eksempel er nogle af disse områder negativt påvirket af næringsstoffer, eller de kan ligge meget fragmenteret og isoleret i landskabet. ”

Med andre ord: I nogle tilfælde kan det – også set fra naturens side – være en god ide at nedlægge et beskyttet område mod at oprette eller udvide et andet. Men med dagens lovgivning og praksis er det stort set umuligt.

Kort om Landbruget i Landskabet

Projektet har kørt fra 2013 til maj 2015 i et samarbejde mellem SEGES (det tidligere Videncentret for Landbrug), Hjørring og Norddjurs Kommuner, LandboNord, Djursland Landboforening, Aalborg Universitet (Institut for Samfundsudvikling og Planlægning) samt Aarhus Universitet (Institut for Bioscience, Kalø og Silkeborg).

Hjemmeside: <http://www.landbrugetilandskabet.dk>

Mulige kilder til en artikel på DK-Nyt

- Miljømedarbejder Knud Suhr, Hjørring Kommune, tlf. 72 33 67 31, knud.suhr@hjoerring.dk.
- Teknik og Miljøudvalgsformand Ole Ørnboel (S), Hjørring Kommune, tlf. 41 22 30 59, ole.oernboel@hjoerring.dk.
- Gårdejer Jens Peter Lunden, Asdal Hovedgård, tlf. 30 650 400, Lunden@asdal.dk
- Planchef Trine Eide, SEGES, tlf. 87 40 55 84, mobil 21 71 77 79, tre@seges.dk
- Landdistriktschef Jørgen Korning, tlf. 87 40 55 35, mobil 23 93 06 38, jgk@seges.dk
- Konsulent Katrine Kracht, tlf. 87 40 55 70, kttk@seges.dk